

Bsc algebra1 normál gyakorlat

Első zárthelyi (2013. október 22.) — eredmények és pontozás

- 1. a)** A megoldóképletből a négyzetgyök alatti szám $3+4i$ (1 pont), négyzetgyöke $\pm(2+i)$ (1 pont), a megoldások $3+2i$ és $1+i$ (1 pont). **b)** A szám trigonometrikus alakja $8(\cos 240^\circ + i \sin 240^\circ)$ (1 pont). A köbgyökök (2 pont, hibánként 1 pont levonás): $2(\cos 80^\circ + i \sin 80^\circ)$, első síknegyed; $2(\cos 200^\circ + i \sin 200^\circ)$, harmadik síknegyed; $2(\cos 320^\circ + i \sin 320^\circ)$, negyedik síknegyed.
- 2.** A racionális gyöktesztrel számolva a lehetőségek ± 1 és $\pm 1/2$ (2 pont). Pozitív gyök nem lehet, Hornerrel a gyöktényezőket mindig kiemelve az eredmény $2(x + (1/2))(x + 1)^2$ (3 pont). A -1 multiplicitása 2, a $-1/2$ multiplicitása 1 (1 pont).
- 3.** Az egyenlet homogén lineáris egyenletrendszerre vezet, melynek általános megoldása Gauss-eliminációval $N = \begin{pmatrix} -(3/2)u + v & u \\ u & v \end{pmatrix}$ (itt u és v a szabad változók, 4 pont). Ha N egész elemű, akkor u , v , $-(3/2)u$ is egész, és mivel 2 és 3 relatív prímekek, u páros (1 pont). Ha $u/2$ vagy v páros, akkor már yu osztható 8-cal, egyébként x lesz páros, és akkor már xyu osztható 8-cal (1 pont).
- 4.** Ha $z = x + iy$, akkor $1/z = (x - iy)/(x^2 + y^2)$ (1 pont). Mindkét oldalt kiszámolva kapjuk, hogy $4x/(x^2 + y^2) + 1 \leq 4y/(x^2 + y^2) - 1$ (2 pont). Rendezve $x^2 + y^2 + 2x - 2y \leq 0$ (1 pont), teljes négyzetté kiegészítve $(x + 1)^2 + (y - 1)^2 \leq 2$, ami a $(-1, 1)$ középpontú, $\sqrt{2}$ sugarú körlap, a $z = 0$ pont kivételével (2 pont).
- 5.** A feltételek szerint $f(x) = (x-a)^6(x-b)^6g(x)$, ahol $a < b \in \mathbb{Z}$ és g is egész együtthatós (2 pont). Ha $f(c) = 32$, ahol c egész, akkor, mivel 32-ben nem szerepel prím a hatodik, vagy annál nagyobb hatványon, $c - a$ -nak és $c - b$ -nek sincs prímosztója, és így mindkettő ± 1 (2 pont). Mivel $a < b$, ez csak úgy lehet, hogy $c = a + 1 = b - 1$. Tehát legfeljebb egy darab c lehet (1 pont). Erre példa: $f(x) = 32(x - 1)^6(x + 1)^6$, ahol $c = 0$ (1 pont).
- 6.** Ha $o(\varepsilon) = n$, akkor ε szöge 360° -nak k/n -szerese, ahol $(k, n) = 1$ (1 pont). Ezért $i\varepsilon$ szöge 360° -nak $(k/n) + (1/4) = (4k + n)/(4n)$ -szerese (1 pont). Az kell, hogy ennek a törtnek a nevezője egyszerűsítés után $2n$ legyen (1 pont). Így kettővel lehet egyszerűsíteni, azaz a számláló páros, tehát n páros. Mivel 4-gyel nem lehet egyszerűsíteni, $n/2$ páratlan (1 pont). Páratlan p prímmel nem lehet egyszerűsíteni, mert ha $p \mid 4n$, akkor $p \mid n$, és ha $p \mid 4k + n$ is teljesül, akkor $p \mid 4k$, azaz $p \mid k$, de ez ellentmond annak, hogy $(k, n) = 1$ (1 pont). Vagyis n pontosan akkor felel meg a feladat feltételeinek, ha $4m + 2$ alakú. Ezért például minden 50-edik primitív egységgyök megoldás (1 pont). *Megjegyzés:* Teljes értékű megoldásnak számít egy konkrét jó ε megadása, az $o(\varepsilon)$ és az $o(i\varepsilon)$ rendesen megindokolt kiszámításával együtt. Például ha $\varepsilon = \cos 4^\circ + i \sin 4^\circ$, akkor rendje 90, hiszen $4/360 = 1/90$ és $(1, 90) = 1$. Ekkor $i\varepsilon = \cos 94^\circ + i \sin 94^\circ$, aminek rendje 180, hiszen $94/360 = 47/180$, és $(47, 180) = 1$.